

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

1. Ingenium præstat robori.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

Pastorem is ovium, magis autem viarum obsessorem, & latronem agebat; quos ex insidiis interceptos, mox in horridum rapiebat antrum, & ad saxum allisos exanimabat. Deinde Leonis instar, aut molori, reuebat super occisos, & membra tabo fluentia, artusque semianimes, & ipsa etiam ossa avidam in alvum condebat. Venerat fortè eas in oras Vlysses, adversis casibus per varia jactatus maria; egressusque navi cum duodecim sociis, sive regionis explorandæ, sive aquationis causâ in speluncam illam immanem descenderat. Ibi subito à Polyphemo intercepti sunt; cumque jam sex ex ejus commilitonibus dilacerati, & devorati fuissent, Vlysses ad ingenium suum confugit. Propinat giganti, invocatis prius Diis generosissimi vini poculum. Quò ille ad fundum exhausto, protinus coepit alto somno corripì, è medio resupinus in antro sonantissimos ronchos proflare; simulque crapulâ gravis saniem occisorum, & cruentas dapes cum ingesto mero eructare. Vlysses occasione arreptâ, se cum sociis, circumfundit sopito Cyclopi, oculumque in frontis medio situm, ingentis instar clypei, acuto stipite terebrat, monstroque excoecato fugam molitur. Dolo vulneris experrectus Polyphemus dum ostii vestibulum expansis manibus obsidet, Vlysses & Socii arietum se ventribus subligantes, & sub iis latentes, unâ cum grege in pascua misso elabuntur. Fraude seriùs deprehensa, Cyclops fugientes insequitur, & cum altior undis, ingrediens per mare, navigantibus frustra manum injicere conaretur, clamorem sustulit immensum; quo ex ceteris vicinis è silvis & montibus reliqui cyclopes accurrunt; à quibus interrogatus de autore tantæ calamitatis, respondit nomen ei Οὐτιν, hoc est, *Neminem* esse (ita enim sese appellaverat Vlysses) excipiunt illi responsum cum amaro sarcasmo & lamentantem reliquunt, non oculo tantum, sed etiam mente captum.

Ethica.

I. (a) Quanta sit vis ingenii, Vlysses docet, qui cum Polyphemo compositus, musca erat ad elephantum. Et tamen hic homunculus tantæ molis turrim stravit, non viribus, sed consilio. Polyphemus unum in fronte oculum præferbat: est enim hoc vastis corporibus insitum, ut parum rationis in iis reperiatur. Sapiùs enim:

Major in exiguo regnavit corpore virtus,
Nulla in tam vasto corpore mica salis.

E e e 3

Id

(a) *Ingenium præstat roboti.*

Id quod statura pusillus, falsò diciturò notavit, dicens: *Superiora magnarum adium non habitari*. Eleganter Phauorinus philosophus: nihil in terris magnum præter hominem: nihil in homine magnum, præter mentem. Sic sternit parva spatiosum vipera taurum. Sic David fundâ dejecit formidabilem Goliathum; ibique mortem intulit, ubi nullum munimentum invenit, scilicet in cerebro, quod ictui patuit, quia sine mente fuit. In eo quoque sagax Vlyssis ingenium apparuit, quòd lanigero sub grege latens, cum sociis evaserit. Rides fabulosum strategema? historicum audi. Circa annum 1311. Rhodus insula simili astu ab Equitibus S. Joannis capta est. Adverterat Equitum Præfectus pastores quot-diebus ovium greges manè educere, & sub obscuro vespere reducere. Immixti his plures milites pelle ovina tecti, manibus & pedibus reptantes; ipse verò Dux habitum pastoritium indutus subsequatur: primò portis, deinde urbe & insula potiti sunt. Henric. Engelyran. in Pantheo, festo Nativit. Domini. §. 2. ubi vitiosè annotatus annus.

II. (b) Polyphemo exitium vinum quoque attulit, nam maximos quoque in ruinam impellit temulentia. Et tamen pastor erat, quem vigilantia decebat, & cura pecoris. Væ ovibus, quarum custodes uno tantùm præditi sunt oculo, hoc est, modico prudentiæ lumine, & hoc ipsum perpotandi libidine obnubilant, obscurant, obtenebrant, extinguunt! Cæco ductore, quæ spes est gregi? Vlysses etiam voluptatis typum exhibet: dulce propinat poculum, in suavem declinat lumina somnum; dum dormitur, interitur.

III. (c) In adagiis fertur: *Cyclopi donum*, nam Polyphemus delectatus dulci vino, quod illi donârat Vlysses, munus ei promissit; quò acceptò magnopere sit gavisurus, si denuo sibi ministret de sua lagena. Dedit Vlysses iterum atque iterum. Porro cùm jam vino delinitum, crederet mitiùs responsurum; reposcit Vlysses munus promissum. Cui cyclops hunc in modum respondit.

Ὅστιν ἐγὼ πύματον ἔδομαι μετὰ οἷς ἐτάροισι,
Τὸς δ' αἶψας πρόσθεν τοῖδε τοῖ ζηνήϊόν ἐσαι.

Homer. Odyss. lib. 9.

Post socios mihi, postremusque vorabitur Vtis,
At reliqui prius: hoc ex me tibi munus habebis.

Sic Micyllus cerdo apud Lucianum, cùm quereretur, quod non statim cum aliis in cymbam Charontis reciperetur, hanc ipsam ei Clotho

(b) Somnolentia & Negligentia pastorum. (c) Cyclopi donum quale.